

Oponentský posudek k bakalářské práci

Gabriely Výborné

Postoj všeobecných sester a porodních asistentek k celoživotnímu vzdělávání v oboru

1. Od 1. dubna 2004 je v platnosti zákon 96/2004 Sb. zákon o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních). S tímto zákonem se mění systém pregraduálního, ale i postgraduálního vzdělávání. Z tohoto důvodu vidím výběr tématu práce jako aktuální a přínosný. Hlavním cílem práce je zmapovat postoj všeobecných sester a porodních asistentek ke vzdělávání, jaké používají zdroje při vlastním vzdělávání, jaké mají další profesní ambice a jak hodnotí podmínky pro vzdělávání.
2. V teoretické práci autorka popisuje základy z teorie vzdělávání dospělých, věnuje se vzdělávání všeobecných sester a porodních asistentek, zaobírá se např. problematikou profesního ošetřovatelství, vymezení profesních kompetencí nejen z pohledu České republiky, ale i z pohledu WHO, direktiv EU a profesních mezinárodních organizací. V kapitole 1.2.3.1. autorka vyjmenovává kompetence porodní asistentky, které se vztahují k úzké specializaci oboru, ale uvítala bych i kompetence obecné, spojené s poskytováním ošetřovatelské péče metodou ošetřovatelského procesu. Za pochybení považuji nazývání profese všeobecné sestry sestrou zdravotní (např. str. 4, 8, 15). V teoretické části práce autorka značně čerpá z literatury a webových stránek, které jsou uvedeny v seznamu literatury, postrádám ale vlastní názory na danou problematiku.
3. V empirické části práce autorka zjišťuje informovanost všeobecných sester a porodních asistentek (VS, PA) formou vlastního sestaveného dotazníku, který byl rozdan v třech velkých zdravotnických zařízeních v Praze. Z celkového počtu 300 rozdaných dotazníků se vrátilo zpět 232 vyplněných, což je 77% návratnost. Pro dané šetření byl vybrán dosti velký soubor respondentů s uspokojivou návratností, ale bylo by zajímavé porovnání, jak je řešena problematika dalšího vzdělávání v malých zařízeních v menších městech. Výsledky šetření jsou přehledně zpracovány a prezentovány v tabulkách a grafech. Na str. 56, tab. 24 došlo k výpadku hodnotících otázek č. 4 –6. Autorka došla ve své práci k zajímavým zjištěním, např. že 77% z oslovených VS, PA se domnívá, že jejich vzdělání je postačující k vykonávání profese; 90% VS, PA bylo již registrovaných, nebo mělo podanou žádost, ale 57 % VS, PA nezná smysl registrace. 81% VS, PA získalo informace o registraci na pracovišti a zde správně autorka komentuje tu skutečnost, že velkým nedostatkem bude správná a adekvátní informovanost ošetřovatelského managementu a tím přenos informací na podřízené pracovníky. Implementace zákonných změn do praxe bude zřejmě rozdílná v různých zdravotnických zařízeních. Další zajímavou zjišťovanou problematikou je zájem VS, PA o vzdělávací aktivity a nabídka vlastního zdravotnického zařízení tyto aktivity buď pořádat, nebo VS, PA na akce uvolňovat. Zařízení většinou poskytuje možnosti pro vzdělávání, ale velkou roli zde hraje osobnost nadřízeného, ale i perspektiva, zda daný zaměstnanec dokáže organizaci vložené náklady vrátit v podobě kvalitně a odborně prováděné práce. Tuto druhou stranu mince však autorka ve své diskusi k dané problematice nezmiňuje. Očekávaným zjištěním je stupeň motivace VS, PA k dalšímu vzdělávání. Sama autorka souhlasí s tím, že k vyšší motivaci pro vzdělávání by bylo vyšší finanční ohodnocení, finanční příspěvky na kurzy, popř. vzdělávat se v

pracovní době. Domnívám se, že nás zde čeká velký kus práce v tom, aby VS, PA měly o vzdělávání větší zájem. Je naprostou samozřejmostí, že VS, PA v jiných zemích si hradí vzdělávací aktivity ze svých prostředků a věnují vlastní čas, zaměstnavatel přispívá jen určenou částkou stejně pro všechny VS, PA.

4. Autorka si ve své práci stanovila 5 cílů. V diskusi se vyjadřuje ke svým zjištěním, která se vztahují k vytčeným cílům, ale v závěru práce není provedeno jednoznačné shrnutí dané problematiky. V závěru své práce autorka doporučuje větší osvětu registrace a podporu a pozornost vzdělávání všeobecných sester a porodních asistentek.
5. V seznamu použité literatury je uvedeno 42 titulů, z nichž naprostá většina je z posledních pěti let. Řada zdrojů je z internetových stránek. Ve své teoretické části práce autorka citovala zákonné normy nesprávným způsobem, např. str. 19, kde je prezentovaná Odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry a porodní asistentky, je doslovnou citací zákona, tudíž by měla být uvedena v uvozovkách.
6. Jako přílohy práce jsou uvedeny Základní rámcové kompetence pro všeobecnou sestru, autorka má v textu použito terminologii zdravotní sestry. Tato terminologie platila do roku 2004. Další přílohou je dotazník, který byl použit při šetření.
7. Zjištění, ke kterým autorka dospěla, jsou zajímavá a přínosná. Svědčí o tom, že ošetrovatelský management musí lépe čelit nejen legislativním změnám, ale i změnám, které s sebou přináší rozvoj oboru ošetrovatelství. Nemalé úsilí bude nutné vyvinout, aby všeobecné sestry a porodní asistentky, které poskytují přímou ošetrovatelskou péči, byly v problematice vzdělávání orientovány a pochopily vlastní smysl a proces celoživotního vzdělávání. Nemalou úlohu zde ale hraje vlastní zájem VS, PA o získání nových informací. Na trhu máme již více ošetrovatelských publikací, které se novým zákonným úpravám věnují již celé dva roky. Např. časopis Sestra pravidelně otiskuje rubriku, kde je odpovídáno na nejčastější dotazy VS, PA. Semináře a kongresy se změnám ve vzdělávání, registraci a otázkám s tímto spojených také dostatečně věnovaly. Na webových stránkách NCO NZO je diskusi věnován velký prostor. Tento názor v práci autorka nezmiňuje.

Možné otázky k diskusi:

- Jak Vy sama jste se podílela na poskytování informací svým kolegyním?
- Pořádáte na svém pracovišti odborné semináře, věnujete se i otázkám vzdělávání?
- Je na vašem pracovišti veden u všeobecných sester, porodních asistentek vedoucím pracovníkem odborný profesní růst? (podmínka akreditačního standardu)
- Jaké změny ve vzdělávání byste navrhovala do budoucna Vy?

8. Klasifikace:

velmi dobře

18. 5. 2006

Mgr. Ivařía Vašátková /